

DOCUMENTE PRIVIND PREȚURILE UNOR MĂRFURI ÎN MOLDOVA LA SFÎRȘITUL SECOLULUI AL XVIII-LEA ȘI ÎN PRIMELE DECENII ALE SECOLULUI AL XIX-LEA

de IOAN MURARIU

La scrierile mai vechi privind comerțul intern al Moldovei din perioada de sfârșit a feudalismului s-au adăugat în ultimele decenii alte lucrări și studii de sinteză¹, precum și câteva articole ce se referă la dezvoltarea păturii negustorești², iarmaroace și târguri săptămânale³, evoluția prețurilor⁴, organizarea comerțului intern⁵, obligațiile și privilegiile negustorilor⁶, factorii care au frînat dezvoltarea comerțului intern⁷, camătă și cămătari⁸, sămile unor moșii⁹ etc. Desigur, cerce-

1. Între acestea vezi Gheorghe Platon, *Cu privire la dezvoltarea pieței interne în Moldova în preajma Regulamentului Organic*, în *Analele Științifice ale Universității „Al.I. Cuza” din Iași* (serie nouă), secțiunea III (științe sociale), tomul V, 1959; Andrei Oțetea, *Pătrunderea comerțului românesc în circuitul internațional*, Ed. Acad. R.S.R., Buc., 1977.

2. Ioan Murariu, *Dezvoltarea păturii negustorești în Moldova între anii 1774 și 1829*, în „*Studii și cercetări științifice*” (seria istorie-filologie), Institutul Pedagogic din Bacău, 1974; Idem, *Cîteva considerații privind activitatea comercială a unor orașe din Moldova între anii 1774 și 1832*, în „*Carpica*”, Muzeul județean de istorie și artă Bacău XIV, 1982; Idem, *O statistică a dughenelor și atelierelor meșteșugărești existente în așezările urbane ale Moldovei în anul 1830* (în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași*, XXV (1), 1988.

3. Idem, *Iarmaroace și târguri săptămânale în Moldova (1774—1832)*, în „*Hierasus*”, Muzeul județean de istorie Botoșani, 1981.

4. Idem, *Prețurile cu care se vindeau unele mărfuri în Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, în „*Carpica*”, Bacău, VII, 1975; Idem, *Informații privind exploatarea pădurilor, transportului și comercializarea lemnului în Moldova între anii 1774 și 1832*, în „*Carpica*”, Bacău, XV, 1983.

5. Idem, *Organizarea negustorilor și a comerțului intern al Moldovei între anii 1774 și 1832*, în „*Memoria antiquitatis*”, Muzeul de istorie Piatra Neamț, IX—XI (1977—1979), 1985.

6. Idem, *Obligațiile și privilegiile negustorilor din Moldova între anii 1774 și 1832*, în „*Hierasus*”, Botoșani, anuar '83.

7. Idem, *Unii factori care au frînat dezvoltarea comerțului intern al Moldovei la sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului al XIX-lea*, în „*Carpica*”, Bacău, XII, 1980.

8. I. Caproșu, *Camătă și cămătari în Moldova în epoca fanariotă*, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași*, VIII, 1971.

9. Ioan Murariu, *Veniturile și cheltuielile moșiei Fintinele din ținutul Bacău între 30 septembrie 1803 și 30 septembrie 1804*, în „*Carpica*”, Bacău, 1972; Idem, *Veniturile și cheltuielile unei familii boierești din Moldova între anii 1782 și 1789*, în „*Carpica*”, Bacău, 1973—1974; Idem, *Veniturile și cheltuielile moșiilor Beșești (ținutul Bacău) și Vadurile (ținutul Neamț) în perioada 1821—1824*, în

tările viitoare vor trata și alte aspecte privind dezvoltarea pieței interne moldovenești în perioada feudalismului târziu. După părerea noastră, una dintre problemele ce vor trebui lămurite mai bine va fi aceea a evoluției prețurilor în epoca amintită, căci, ceea ce s-a scris pînă acum, constituie doar un început.

★

În continuare dorim să analizăm pe scurt un număr de opt documente păstrate în filiala Iași a Arhivelor Statului și care — între altele — conțin importante știri privind prețurile unor mărfuri. Aceste documente nu au fost publicate niciodată în întregime. În două articole din 1975 și 1983 am folosit doar unele cifre privitoare la prețuri ¹⁰.

Din conținutul celor opt documente de arhivă, datate între anii 1782 și 1826, se pot desprinde următoarele concluzii mai importante

1. La sfîrșitul secolului al XVIII-lea și în primele trei decenii ale secolului al XIX-lea s-a înregistrat o creștere a prețului la toate mărfurile, aceasta datorîndu-se, între altele, și devalorizării treptate a leului în raport cu galbenul franțuzesc sau olandez ¹¹. O pîine se vindea cu 2 parale în anul 1807 și cu 5 parale în 1826; ocaua de zahăr costa 4,5 lei în 1807 și 7 lei în 1815, iar cea de cafea s-a scumpit în aceeași perioadă, de la 10,5 la 42,5 lei; prețul migdalelor a crescut de peste 3 ori între anii 1807 și 1826, iar al păcurii s-a dublat în același interval de timp.

2. Mărfurile importate erau foarte scumpe în comparație cu produsele agricole indigene, vegetale sau animale, după cum se constată din tabelul statistic de mai jos. Concluzia este cît se poate de corectă, deoarece am comparat între ele *numai mărfurile din același document*.

Anul	Denumirea și cantitatea mărfurilor indigene	Ce mărfuri străine se puteau cumpăra în Moldova cu banii rezultați din vânzarea produselor menționate în coloana B
A	B	C
1807	1.000 de pîini	2,5 ocale (3,2 kg.) de bumbac, sau 5 ocale (6,4 kg.) de cafea, sau 11 ocale (14,1 kg.) de zahăr, sau 14 ocale (18 kg.) de migdale.

„Carpica”, Bacău, XVIII, 1986; S. Columbeanu, *Economia domeniului feudal din Moldova și Țara Românească la începutul sec. al XIX-lea*, în „Studii” — revistă de istorie, 1965, nr. 2, p. 323—351; Sl. Diamandi, *O gospodărie moșierească din Moldova în prima jumătate a sec. al XIX-lea*, în „Studii”, anul IX, nr. 2—3/1956; Gh. Ungureanu, *Veniturile și cheltuielile unei mari case boierești din Iași în anul 1816. Casa Roset-Roznovanu (Iași)*, în „Studii și articole de istorie”, I, 1956; D. Agache, *Veniturile și cheltuielile mănăstirii „Sf. Spiridon” din Iași între anii 1771 și 1823*, în Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași, XV, 1978.

10. Vezi nota nr. 4.

11. Ioan Murariu, *Prețurile cu care se vindeau (...)*, anexa nr. 2, p. 147.

A	B	C
1807	Un sac de făină de grâu	3 ocale (3,8 kg.) de posmagi, sau 1/2 ocă (0,6 kg.) de zahăr, sau 2 ocale de smochine, sau 1,5 ocale (1,9 kg.) de stafide.
1807	100 ocale (128 kg.) de fasole	16 ocale (20,5 kg.) de fier, sau 1 ocă (1,283 kg.) de cafea, sau 0,5 ocale (641 gr.) de bumbac
1807	25 pîini	1 ocă de oloi, sau 8 lămii
1807	3 ocale (3,8 kg.) făină de seară	O lămie
1807	Un porc	18 ocale (23 litri) de oloi, sau 133 lămii
1807	O ocă de lînă	7 lămii
1816	10 ocale (12,8 kg.) brînză de vaci	3 ocale (3,8 kg.) de fier
1817	100 scinduri de brad	2 400 cuie pentru leațuri
1826	20 pui de găină	Un dram (3,2 gr.) e vanilie, sau 500 cuie, sau 20 portocale, sau o ocă (1,283 kg.) de migdale amare
1826	14 pîini	O ocă de crez, sau 25 dramuri (80 gr.) de scorișoară

3. Animalele și produsele animale erau ieftine în comparație cu cerealele. De exemplu, în anul 1807 un porc abia valora cît 400 ocale (513 kg.) de făină de seară.

4. Produsele subsolului — păcura și sarea — erau scumpe în comparație cu produsele agricole vegetale sau animale. În anul 1807 o ocă de păcură (1,283 kg.) valora cît 5 pîini, iar în anul 1816 un țaran abia putea să cumpere 3 ocale (3,8 kg.) de sare cu banii rezultați din vînzarea pe piață a unei ocale de brînză de vaci (adică 1,283 kg.).

În anul 1782, pentru vînzarea sau cumpărarea unei vaci în iarmaroc se plătea stăpînului moșiei sau tîrgului în care se ținea iarmarocul o *mortasipie* de 12 bani (sau 4 parale). Suma era destul de mare, căci în acel an prețul unei vaci bune abia se ridica la 9 lei și 30 de bani (vezi anexa nr. 1). Deci *mortasipia* reprezenta aproape a suta parte din prețul animalului.

Desigur, aceste opt documente conțin și aite informații prețioase pentru cercetători. Din acest motiv le publicăm mai jos, în întregime.

G L O S A R

abager = vinzător de abă (țesătură groasă, din lână).

elămie = lămie.

ban = a 120-a parte dintr-un leu vechi.

bez = fără.

boit = vopsit.

caperă = boboc al caperului, folosit drept condiment.

chirie = sumă plătită pentru transportul mărfurilor.

cirmiz (cârmâz) = materie colorantă roșie, obținută din fructe de cirmiz.

desetină = dare de 10% din unele produse agricole; zeciuală; dijmă.

dimie = țesătură țărănească de lână (de culoare albă) din care se confecționează obiecte de îmbrăcăminte.

dirvar = slujitor care aducea lemne din pădure la curtea boierească și avea grijă de încălzitul camerelor.

dram = măsură de greutate de 3,2 grame.

giubilea, giubea = haină lungă, purtată de boieri.

hoc = simbrie; leafă; salar.

haidău = văcar; cel care păștea cireada de vite a boierului.

izvod = listă; condică de socoteli.

lescaie = monedă măruntă, valorind o jumătate de para.

leul vechi = 40 parale sau 120 de bani.

litră = măsură de greutate echivalind în trecut cu 320 grame.

mascur = porc.

meremet = reparație.

mierță = jumătate de chilă de Galați, adică 154 kg.

mcrtasipie = taxă pe vânzarea de cai, boi, vaci și iepe în zilele de iarmaroc.

ocă = veche măsură de greutate (1,283 kg.).

oioi, untdelemn = ulei comestibil.

pară = a 40-a parte dintr-un leu vechi.

peci = act oficial.

pol = jumătate de leu vechi, adică 20 de parale.

stînjîn = măsură de lungime, care în Moldova avea 8 palme (palma avea 8 parmațe, iar parmacul 12 linii) sau 2,23 metri.

tacim = un anumit număr de lucruri.

țaneă = bucată de blană sau de piele de animal.

țarniță = șa țărănească de lemn, mai rar de piele.

teslim = predare de marfă.

testeă = pachet cu 10, 12 sau 24 obiecte de același fel.

testemel = basma; tulpan.

țidulă (țădulă) = bucată mică de hîrtie cuprinzînd o însemnare scurtă și servind ca permis, ca chitanță etc.; bilet.

vanele = vanilie.

zağară = blana de animal prelucrată; bordură de blană (de altă culoare) aplicată la unele obiecte de îmbrăcăminte.

DOCUMENTS MOLDAVES SUR LE PRIX DE CERTAINES MARCHANDISES
À LA FIN DU XVIII-E SIÈCLE ET DANS LES PREMIÈRES
DÉCENNIES DU XIX-E

— RÉSUMÉ —

A partir de huit documents d'archives, rédigés entre 1782 et 1826, l'auteur arrive aux conclusions suivantes :

1. Dans la période mentionnée le prix de toutes les marchandises a augmenté en Moldavie, suite à la dévalorisation du leu.

2. Les marchandises importées étaient bien plus chères par rapport aux marchandises autochtones (animaux, produits animaux, céréales, etc.).

3. Les céréales étaient chères par rapport aux animaux et aux produits animaux.

4. Les produits du sous-sol moldave — le sel et le mazout — étaient chers par rapport aux produits agricoles végétaux ou animaux.

5. En 1782, la taxe perçue pour la vente d'une vache dans la foire représentait un centième du prix de l'animal.

L'article finit par un glossaire et les photocopies des huit documents.

		10	20	O părechi berneveci cu chebi de aba pentru Neculai țigănaș ci s-au dat la Costandin blănariul să înveță.
		45	20	Blănărie.
1	30			O tarniță pentru herghelegiu, no[i]em[bric] 24.
1	—			2 lăcăți.
3	8			Pe cheltueii la niște strae, noiembrie 25.
2	28			4 ocă și o litră posmagi, cite 25 par[ale] oca, no[i]em[bric] 25.
—	30			Cerncală.
2	—			Cuconașului, no[i]em[bric] 26.
30	—			D. [i]m[nea]ei cucoanei de-au dat la un loc, no[i]em[bric] 27.
1	30			O păslă de s-au pus la 23 cușmi, no[i]em[bric] 27.
3	20			2 site, însă una deasă, 2 lei, și una mistreată, 60 par[ale], la Popești, s-au triimes no[i]em[bric] 27.
124	4			Suma din urmă.
6	30			Pe 5 testeli cercuri pentru buți, cite 54 par [ale] una, no[i]em[bric] 28.
21	—			2 ocă café imen (?), cite 10 lei 20 par[ale] oca, no[i]em[bric] 28.
6	30			2 ocă icre proaspate, cite 3 lei 15 par[ale] oca, prin Vasile cel Mare, no[i]em[bric] 28.
1	3			Meșină, călcăi, șiret și ață la 2 părechi scalti, no[i]em[bric] 28.
18	—	30	ocă crapi, cite 24 par[ale] oca	} S-au triimes la Popești pentru hramul Sfintei Varvarii, 807, dec[em]v[rie] 5.
7	—	20	ocă suduc (?), cite 14 par[ale] oca	
—	26		Pol ocă strafide.	
—	20		3 mernă (zmernă ?).	
6	35			5 ocă oloi, însă 3 ocă s-au triimes la Popești și 2 ocă s-au oprit aice, no[i]em[bric] 29.
14	2			12 ocă și giământate moron, cite 45 par[ale] oca, no[i]em[bric] 29.
3	36			6 coți și 7 ruchi alăfică moschicească, cite 23 par[ale] cotu.
21	20			Pe 15 coți ruchi citare (?), cite 55 par[ale] cotu, no[i]em[bric] 29 de la dugheana lui Izdrail jidov
—	10			Cuconașului la bisărică, no[i]em[bric] 30 și dec[em]v[rie] 1.
2	20			Lui Cozmin Cibotariu ot Popești pentru o păreche ciubote ce-au căputat răposatului doftorului Neculai, dec[em]v[rie] 1.
9	20			95 ocă fasole, cite 4 par[ale] oca, dec[em]v[rie] 1.
1	26			33 ocă linte, cite 2 par[ale] oca.
6	—			Una ocă spoială, dec[em]v[rie] 2.

1	15	Una ocă străfide roșii.	} Pentru colivi, } dec[em]v[rie] 2.
—	14	7 hărții poliială.	
2	—	Cofeturi.	
—	20	Sacăz.	
4	6	4 ocă smochine, cite 44 par[ale] oca, dec[em]v[rie] 2.	
1	32	24 stînj[eni] frînghii	} Pentru florărie ot Popești, } dec[em]v[rie] 2.
—	14	Șfară.	
2	20	50 pâini la temniță, la Sfînta Varvara, dec[em]v[rie] 4.	
1	10	O părechi tărlici pentru d[u]m[nea]ei cucoana, dec[em]v[rie] 4.	
266	23	Sumă din urmă.	
—	18	25 dramuri café de probă.	
—	5	Dum[nealu]i cuconașului la bisărică, dec[em]v[rie] 5	
49	20	11 ocă zăhar, cite 4 lei 20 par[ale] oca, dec[em]v[rie] 5.	
3	20	O părechi ciubote pentru fetile de ia țară, dec[em]v[rie] 5.	
—	20	Un paraclis la hramul Sfîntului Neculai, dec[em]v[rie] 5.	
8	20	O cușmă vezăteiască, dec[em]v[rie] 6.	
2	—	Dum[nea]ei cucoanei în par[ale] mărunte, dec[em]v[rie] 8.	
4	4	2 saci făină grău, dec[em]v[rie] 8.	
7	—	8 brăe pentru 7 dărvari i pentru țigănaș ci s-au dat la blănărie, dec[em]v[rie] 9.	
1	33	Pol ocă migdale, dec[em]v[rie] 9.	
1	—	O părechi mănuși pentru văzetei, dec[em]v[rie] 10	
8	—	Un antereu alăfică pentru un sărac.	
2	39	Niști cheltueli, dec[em]v[rie] 11.	
—	24	Una ocă fher, den care s-au făcut 2 cui[e] la sanie i la un chicior ia niști chirostei, dec[em]v[rie] 11.	
—	2	O funii la boii apari.	
9	12	15 pol ocă fher s-au triimes la Popești să să facă un livăr, dec[em]v[rie] 11.	
1	—	Parale dum[nea]ei cucoanei la bisărică, dec[em]v[rie] 12.	
1	30	S-au tocmit 3 fânare.	
—	8	Ață mendirigiului la un măcat și o salté.	
—	30	O lăcătă la pivniță.	
—	4	Ață la niști rochii de postav de s-au strămtat.	
12	—	O părechi ciubote.	} Pentru cuconaș } prin Iftemi.
10	—	O părechi papuci.	
—	10	La 2 petrari.	

3	7	S-au dat le s-au legat o carte ot bisărica Totoeștii.
2	20	S-au dat de s-au boit un șal, dec[em]v[rie] 18.
397	22	Fac. Și scăzînd din suma încercăturii, mai rămîn 2 lei 18 par[ale] și i-amu luat*. *
Lei	Par[ale]	
200	--	Am luat de la d[u]m[mea]lui Suciu in 807 dec[em]v[rie] 19.
65	—	Tij, am luat din niște vin nou ce-au rămas cu Suciu de la umplutul vasilor și s-au vîndut la cîrcuma ot Bușuluc și la Suca, după cum să arată in acest izvod.
265	—	
35	15	S-au luat pe 32 ocă iănă ce s-au vîndut, însă 25 ocă cite 44 par[ale] și 7 ocă cite 45 par[ale].
		<i>Unde s-au dat :</i>
9	30	Pe 7 coți 7 ruchi nomicaton (?), cite 50 par[ale] cotu pentru cațaveica babei Paraschivei, 807, dec[em]v[rie] 19.
—	20	Pe oțal de s-au otălit 3 topoară, dec[em]v[rie] 19.
3	20	10 ocă păcură, dec[em]v[rie] 19.
5	—	Unui cărac, dec[em]v[rie] 19.
3	—	Una ocă drojdie de s-au unsu 2 părechi hamuri cu alămuri, dec[em]v[rie] 20.
—	20	Sfară, tij la hamuri.
—	30	O hoca (?).
—	35	O părechi conduri fetei de la condicăriță } dec[em]v[rie] 20.
—	20	2 părechi condurași fetei cei mici }
1	5	Una ocă oloi.
—	30	O lumănare de ceară de 50 dram[u]r[i] la o colivă, dec[em]v[rie] 20.
—	10	Poleială la colivă.
2	20	50 pâini.
1		Una ocă lumănări său La temniță, dec[em]v[rie] 21.
20	20	Toader croitoriu pentru cheltuele și cuconașului, dec[em]v[rie] 21. **
1	—	4 leici.
2	—	La vânătoriu ot Fopești ce-au adus vînat, dec[em]v[rie] 22.
25	—	La jidovul ceprăgar ce-au făcut 2 părechi hături, b[ez] ce-au luat înaintea arvonă, dec[em]v[rie] 23
83	26	Suma din urmă.

* Arh. St. Iași, fond *Documente*, P. 258/18, 19.

**Cuvînt ilizibil.

—	20	Unui sărac, dec[em]v[rie] 23.
2	20	D[u]m[nea]iei cucoanei în par[ale] mărunte, dec[em]v[rie] 23.
20	—	Pe un măsur, dec[em]v[rie] 23.
5	—	Casandrei, dec[em]v[rie] 24.
2	20	Lui Ivan moșneag, deo[em]v[rie] 24.
1	10	Unui sărac de s-au împlinit zăce lei cu un găităn ce i-au dat d[u]m[nea]iei cucoana, dec[em]v[rie] 24.
3	—	Ală rariului ce-au făcut 27 bucați alamă ce lipsă la o păreche hamuri, bez 5 lei ce-au luat înainte arvonă, dec[em]v[rie] 24.
2	—	Bacșiș țiganului curălaru ce-au meremetisit hamurile cuconașului.
—	36	6 alămăi, cite 6 par[ale] una, dec[em]v[rie] 24.
1	20	30 pâni la temniță, în zioa de Crăciun.
1	—	La Sfintui Ștefan, dec[em]v[rie] 27.
—	18	O lumanare de 25 dram[u]ri la o colivă, dec[em]v[rie] 27.
2	—	La Sfintul Sava, să pomenească pe răposata cuconiță.
1	10	S-au tocmit o chei[e] de oblon de la butca cuconașului, dec[em]v[rie] 28.
—	20	Dum[nea]iei cucoanei pentru bisărică, dec[em]v[rie] 29.
5	—	Un fust (?) de ciocolată, dec[em]v[rie] 29, cu Iftimi.
4	18	34 dram[uri] și giunătate peteală, cite 5 par[ale], dec[em]v[rie] 31.
5	—	Unei femei sărace, prin Vasile cel mare, dec[em]v[rie] 31.
7	20	S-au plătit chiria pentru un sipet ce s-au adus, fiind la țară.
26	30	Bacșiș țiganilor ogrădași, celor de afară, la Sfintul Vasile, ghen[alr]ie 1.
50	—	S-au dat la dugheașă lui Toader Ioan pe 10 coți dimie, cite 5 lei cotu, 808, ghen[alr]ie 3.
—	—	Unui călugăr de la mănăstire Hangului, ghen[alr]ie 4.
—	20?	Dum[nea]iei cucoanei la bisărică, ghen[alr]ie 5.
—	—	Un giug la călul apariu, ghen[alr]ie 5.
20	—	Dum[nea]iei cucoanei, în par[ale] mărunte, la Sfintul Vasile, ghen[alr]ie.
254	5	Suma din urmă.
—	10	Lu[i] Bălan, țigan ot Brătuleni.

1	—	Dum[nea]iei cucoanei la bisărică, ghen[a]r[ie] 6.
2	20	Dum[neal]u]i cuconașului, ghen[a]r[ie] 6.
24	—	400 ocă făină, cîte 6 lei suta
6	20	130 ocă făină săcară, cîte 2 par[ale] oca
2	20	Lui Iordan arnăut, ghen[a]r[ie] 9.
—	35	Cernea (?) pentru cuconaș, ghen[a]r[ie] 9.
3	—	S-au legat un molitvelnic, ghen[a]r[ie] 9.
1	35	S-au meremetisit 2 cofi de fher albu a florăriei ot Popești.
—	4	Rădăcini de odolean.
—	10	S-au tocmit un sfeșnic.
—	10	Un căpăstru pentru calu apariu.
1	15	Una ocă oloi, ghen[a]r[ie] 11.
298	24	Fac. Și, scăzînd din suma încercăturii, mai rămîn 1 leu 16 par[ale], adecă un leu șaisprizăci par[ale], și i-am luat". ***

**„SOCOTEALA D[U]M[NEALUI] - VOR[NI]IC VASILE ROS[A]Ț
PENTRU MĂRFURILE CE AU LUAT D[U]M[NEALUI] SI S-AU
PLĂTIT DIN BANII CARVASARALII, 1815, MAI 13.**

Lei	Bani	
80	—	Pe 2 șaluri helali gațbine de la Matefu Duca. mai 13.
16	—	Pe 2 ocă rom de la Zosim Paleof.
110	—	Pe 1 bucată materie și 1 bucată hasă... **) Ganciul 24.
100	—	Pe 2 cetereli Brusa și 1 căpățîna zahăr de la Adamachi.
35	—	Pe 1 bucată tifon de la Iancul Avăl Rot (?), iuni[fe] 10.
42	60	Pe 10 ocă cafe de la Stanciul Stamatî, iuni[fe] 10.
56	—	Pe 8 ocă zahar de la Uler, iuni[fe] 10.
5	—	Pe 5 părechi colțuni de bumbacu de la Ionel, iuni[fe] 10
5	—	Pe 2 testemeli de la Hagiu Rătcu.
75	—	Pe 2 1/2 coți pambrău (?) de la Ilie **) iuni[fe] 22.
80	—	S-au plătit la Uler un sănet ... **).
160	—	Pe 5 căpățîni zahar de la Ilie jîdov, 21 ocă, 14:
32	—	Pe 4 părechi prosoapi de la Panaitu Spartali.
92	—	Pe cuș de sindrilă de la Haim jîdov.
4	60	Pe 2 ocă caperi.
8	—	Pe 1 umbrelă de pânză de la Andoni Toma.
90	—	Pe 30 mii șindilă prin căp[i]t[anul] Anastas.

** Cuvînt ilizibil.

** Arh. St. Iași, fond Documente, P. 258/19.

60	—	Pe 1 cantar mare de la un grecu.
40	—	Pentru farfurie de la Capsa.
1.091	—	Adecă una mie noozăci și unul leu facu care s-au socotit pără astăzi, 1815, avgust 14.

Iord[ache] Neagu

Arhon pah[arnic]

Dimitrachi Faore

Acești bani din gios arătați, adică una mie noizăci și unul lei, să ție în samă dum[i]sale gramaticului Neagu și vor fi scăzuți în socoteala cu mine din banii carvasaralei, 1815, avgust 14.“**

Vasile

„BANI CI AM PRIIMIT DIN DATORIE
CRĂȘMILOR PRIN GHEORGHI SPRIDON DE LA
815 DECHEMV[RIE] 10 și PÂN LA MAIU 30, 816.

Lei	Par[ale]	<i>Încărcătura</i>
319	31	Am priimit rânduri.
104	4	Am priimit bani ci s-au scăzut țigani salahori cu facirea cărămizii din datorie crășmilor, însă cu 6 lei 38 par[ale] ci li s-au plătit la cei ce n-au datorii la crășmă.
423	35	
		<i>Scăderea</i>
104	4	S-au scăzut țiganii cu lucrul cărămizilor, însă cu 6 lei 38 par[ale] ci li s-au dat bani.
108	8	S-au dat la 6 calfi cărămidari pentru 34.800 cărămizi ci le-au făcut în vara 815.
6	—	Ion Țabuca, însă cu 5 lei ci au dat dajdie lui la d[u]m[nea]lui logofăt Vasăli, mai 29.
11	—	Toader Dicul, maiu 29.
3	—	Ștefan Raduț, mai 29.
3	—	Ion Boștiog Cimbală, mai 29.
3	—	Chiriac Nanul, mai 29.
14	—	La 6 calfi cărămidari, apr[ilie] 7, 816.
11	—	Pe 10 ocă fier, citi 44 par[ale] oca, de s-au făcut 11 hărleță ci s-au triimis la ratoș, bez unul vechiu.
13	20	Pe 90 ocă țăriță, citi 6 par[ale] oca, pentru borșu salahorilor.
5	25	Pe 50 ocă sari, cite 4 par[ale] și o lăscai.
5	10	Pe 15 cofi, cți 14 par[ale] cofa.
—	25	Au cheltuit Zaharie Adam la cumpăratul acestor mai sus arătați, iuni[e] 19.

} Calfi de
cărămidari.

* Cuvînt ilizibil.

**Arh. St. Iași, fond *Documente*, P. 258/56.

—	25	Pe una litră untură de s-au unsu boii dărvarilor la grumazi, iuni[e] 20.		
5	—	Ștefan Oncică		
6	—	Neculai Gătlan		
123	24	Pe 412 ocă brinză de vaci cumpărată, cite 12 par[ale] oca, în două rînduri, însă :		
		Lei	Par[ale]	Oci
		30	24	102
		93	—	310
		123	24	412
417	21	Soma din urmă.		
16	32	Pe 84 covățali, cite 8 par[ale] civățăca.		
8	—	Pe 40 căușă, cite 8 par[ale].		
1	30	Pe 140 linguri, cite 2 linguri la pără.		
3	—	Una covată mare de făcut mălai.		
447	3			
12	—	La 6 cărămidari, iuni[e] 11*.		
459	3			

„1817. IZVOD PENTRU CHELTUIALA CE S-AU FĂCUT LA MERIMETUL CRÎCIMII DIN TÎRG DE SUS ȘI A DUGHENII DE ACOLO.

Lei	Par[ale]	
3	15	3 ciubere.
1	25	5 covățale.
1	8	4 căușă.
1	12	4 cofe.
2	20	2 ciure.
—	28	2 lopăț[i].
1	20	20 funii.
12	18	
887	—	Materie și lemn ce s-au cumpărat, însă
		Lei Par[ale]
		45 —
		100 merți năsip.
		137 20
		25 merți var, 5 pol lei merța.
		20 —
		100 oci var nestins pentru vărui, 8 par[ale] oca.
		11 10
		15 oci cînepă la tencuială, 30 par[ale] oca.

* Arh. St. Iași, fond *Documente*, P. 258/92.

		190	—	40 mii șindile, câte 4 lei pol, cu 10 iei cărutul ei pîn la crîcimă de la ot meidean. *
		15	—	120 leațuri, 5 par[ale] 1.
		301	10	221 dulapi brad la dușamele, zăplazul ogrăzii și porta, însă 100 de la Delibaș, cîte 60 par[ale] 1, 121 de la un om ot Poli- zachi (?), 50 par[ale] 1.
		50	—	10 tălpi stejar pentru scări la pivniț[ă].
		23	10	36 costoroabe fag supt dușameli, și la poartă 3, = 26 par[ale] 1.
		27	—	12 tălpoi, însă 10 la zăplaz, 2 stinjeni lungul, 2 la poartă.
		18	30	10 tumurugi pentru zăplazuri, 75 par- [ale] 1.
		36	—	100 scinduri brad la calupuri, șcheli, obloane, divanuri.
		12	—	Lui Ioniț[ă] Romășcan, pentru cărat lem- nului din târg la dugheană.
		887	—	
282	9			Fierărie ce s-au cumpărat, însă :
		165	—	60 mii cuie pentru șindili, 2 lei 30 par[ale] mia.
		57	—	3.800 cuie leațuri la dușameli și la lea- țuri, 15 lei mia.
		4	12	173 piroane parafile la poartă și oblonge.
		—	7	Piroane la poartă.
		3	20	3 pol oci fier, tij.
		1	30	Lucrul fierariului.
		—	6	1 belciug fieru la poartă.
		4	27	3 oci 50 dram[uri] piroane, balamali, 60 par[ale] oca, la ușile crîcimii.
		1	—	Răteze la uși.
		3	20	10 părechi balamali la ferești.
		—	15	120 purici, tij.
		40	32	34 ochiuri sticlă, 48 par[ale] 1, la ferești.
		282	9	
350	—			Calfii lui Andrei și Ioniț[ă] Romășcan pentru fa- cirea a 4 chimiruri la bolta argelei să nu cadă, i tencuitul și văruiatul crîcimii și a dughenii, cu sa- lahorii i pietrării și . . . *
290	—			Teșlarilor, însă 250 lei pentru șindilit, pîrdosit cu dușameli și alt merimet, și 40 lei pentru zăplazi și poartă.
2	—			La oamenii ce-au grijit crîcima.

75	—	Un coș piatră.
1898	27	
28	—	O sobă în casă sus s-au făcut pe urmă de Cuțcu.
15	—	Un ogeag la soba casăi din gios, fiind mai nainte ursoică**.
1941	27	

Notă : Acest document are pe verso următorul titlu :
 „Sineturi pentru scădere pe anul 1817 a socotelei cuconu-
 lui Gheorghe Bogdan clucer (?)”.

CATAGRAFIE DI MARFA CI S-AU GĂSIT ÎN
 DUGHEANA LUI IVANCIU POPA PETRU ȘI
 PRECUM S-AU PREȚĂLUIT, 819 GHEN[A]R[IE] 29.

Lei	Par[ale]	
140	—	1 blană de cacaoș (?).
240	—	4 părechi cafali de nurcă.
120	—	1 tacîm giubileie de sîngeac de țeuțica, 120.
70	—	7 zăgareli de guși cealuri.
80	—	1 tacîm de cațaveică cu guler coadi di jderi.
18	—	2 zăgărăluțe mici de coadă de sîncsari.
130	—	1 zăgăra di . * di vulpi cu 4 boiuri osăbite.
28	—	8 taneli guși de lunțca (?), cite 3 lei 20 par[ale] taniaoa.
262	20	3 blăni și 1 misadă de elangiu (?), cite 75 lei blana.
108	—	4 blăni și 1 misadă de sândreți, cite 24 lei.
20	—	1 misadă de pîntice sîncsari, boită.
25	—	1 misadă de căpățînă de veverițe.
35	—	1 misadă scurtături de sîngeace pentru față.
20	—	1 misadă pântici de veverițe.
35	—	1 blană coadi de .
40	—	2 blăni pântici de sîngeace roș.
51	—	3 blăni de sândrași abrac (?), cite 17 lei.
108	—	4 blăni și 1 misadă patce de vulpi, cite 24 lei.
3	—	2 guși.
12	—	10 bucățali de pehli lunțca.
2	—	2 taneli de ceaul de vulpi.
1	20	1 guler de schinari vechiu, de vulpi.
2	20	6 taneli de lațca.
16	—	16 taneli tinifițe.
2	—	3 tanili sîngeace boite.
15	—	Niști coade de jderi și alte mărunțișuri.
10	—	Osăbite niște pînteci de sîngeac și altile legate într-o pungă.
1594	20	Adecă una mii cincî sute noizăci și patru lei și

** Arh. St. Iași, fond Documente, P. 255/51.

* Cuvînt ilizibil.

doizăci părăli cuprinde marfa de sus arătată, care s-au prețluit de noi în frica lui Dumnezău, după țādula cinstitei Vorniciei de Aprozi, și am iscălit.
819, ghenă[ajr]ie] 29

[Două semnături indescifrabile]

Din toată marfa din dos arătată numai tacîmu giubelăsc de sângeac de teuța ce este prețluit drept 120 lei s-au vîndut, iară cealaltă toată marfa, împreună și cu o bucățică * boit și 2 sângeacuri verzi ci s-au mai găsit în ladă, pecetluindu-să toate cu pecete Vorniciei, în aceeași ladă s-au dat la dum[nعالu]i chir Andrei Tevichel, vechilu creditorului lui Ivanciu, bez 1 blană ghermesăt, blăniță cu sângeac, și un șal ci s-au mai găsit, care au arătat Ivanciu că ar fi streîni, și acum, împreună cu alte lucruri, s-au făcut teslim la Vornicie de Aprozi.
819, oct[ombrie] 26**. **

„INSEMNARE DE ACELI CE CUMPĂRU DIN PORONÇA C(U)C(ONULUI)

Lei	Par [ale]	
1	10	50 dram[uri] tămăi la țară.
3	30	Am dat kk. într-un *)
—	20	100 purici cui[e].
1	20	O păreche *)
28	20	19 ocă her.
1	20	100 cui[e] la tărăbi.
37	00	
2	10	litră hrighi.
1	—	La bătut cheli.
1	20	300 cui la căruță.
1	—	Lăcătușului pentru broscă.
1	20	5 ocă beri.
—	10	Botăși.
26	16	22 ocă luminări de său.
5	5	Suilgiului.
1	26	10 ocă var bun.
—	26	ocă 50 dram[uri] cînipă.
5	38	5 ocă 50 dram[uri] oïoiu.
—	35	Un urcioru.
6	20	Ocă migdali curățite.
6	20	O chiuliți.
6	20	Ocă migdali curățite.
4	—	Pol ocă migdale amară.
2	10	100 țiri.
4	—	O bucată de cheli.
1	—	200 ținte.

* Cuvînt ilizibil

** Arh. St. Iași, fond *Documente*, P. CXX/82.

4	30	Un fundu ciucălată.
7	—	Un dram vanele.
6	—	30 aiămăi.
1	20	12 coali hirtie boită.
—	30	10 dram[uri] scorțișoară.
—	30	10 dram[uri] cuișoare.
1	20	6 dram[uri] nucușoare.
1	20	2 dram[uri] cărmăzi.
30	—	2 lumînări de ceară.
7	—	La *) pentru Toader Rotar.
9	30	O bucată cheli o meșină.
5	17	2 lumînări de ceară mici.
4	20	60 sardeli.
2	10	150 dram[uri] icre.
—	38	100 dram[uri] caperi.
—	20	100 dram[uri] maslini verzi.
8	30	23 pui de găină.
—	30	Lăcătușului.
8	—	20 portocali.
1	—	5 alămii.
1	8	Ocă cartali (?).
—	24	5 pîni.
—	2	Pentrejăl.
—	2	Mărari.
1	12	13 ocă mângal.
—	30	5 jimne (?) matri.
—	16	Pol ocă grăsemi.
32	—	2 ocă cofeturi.
3	—	S-au pus în cofeturi.
1	32	Ce s-au pus supt covară (?).
—	30	Ceasornecarului.
—	12	Osii la car.
—	12	Sfară.
2	10	3 ocă păcură *)
226	11	Adică doi sute douăzeci și șase lei unsprezeci paraie s-au cheltuit precum mai sus se arată pâr astăzi 826 mai 18, cari bani s-au și plătit, maiu 18, 826.
2	20	2 site.
2	—	2 lăcăți.
3	—	Ocă caperi.
—	10	Deres unui Sabin.
—	24	4 dram[uri] argint viu.
—	5	Cui[e] la un căruț.
—	6	O siteșcă.
—	8	Tocmit cebotei beiului.
—	30	Kk la beserică.
2	30	O coasă.

—	8	O cute.
—	26	Pol ocă her.
12	—	40 cofe.
1	20	20 strachini mari.
1	—	20 strachini mici.
1	—	20 ulceli.
—	32	2 doneți.
2	—	Ocă coajă de portocale.
5	25	Arvonă chetrariului.
—	12	Șpert pentru cai.
1	35	Chetrarului.
—	18	6 coți *)
7	20	Chetrarului.
3	20	14 coți pînzi la sobă.
—	30	1 dram cărmăzi.
—	12	Smoală.
3	20	200 țiri.
1	30	1 iăcată.
57	1	Adică cinzeci și șapți lei o pără s-au cheltuit și s-au plătit, 826, iuni[e] 14.
2	8	2 ocă dohot.
10	5	3 ocă sopen bun.
4	35	1 ocă pol caperi.
12	—	120 ocă var bunu.
14	—	1.000 cărămizi.
3	—	3 cește cu farfurioare.
—	24	1 ocă cănipă.
1	8	Ocă her la sobe i la portiți.
—	18	Cui[e] la portiți.
2	—	Tocmit scaunilor.
—	6	Iască de candelă.
—	12	6 coți șărăt.
—	12	1 chei[e] la lăcat.
2	—	Plătit cațaveicei.
2	—	8 alămăi.
22	30	Olarului pentru bazuri.
5	8	27 coți pînzi la sobi.
—	20	*) sobiți obloni.
—	16	2 oale mari.
30	—	Petrarului.
15	20	2 părechi cebote a beilor.
4	—	1 părechi căputături.
25	—	Petrarului.
26	30	Petrarului pentru cuptor.
11	17	8 ocă pol her.
1	20	Pol ocă undelemn.
3	20	2 testeli țășimuri (?).

1	20	6 belgiugi.
6	30	Bolduri desupra pe sobe.
—	15	Smoală.
—	35	Var porst.
—	24	Ocă jipă.
1	—	20 coți șărăt galbin.
—	20	100 ținte.
1	5	3 odgoani.
214	18	Soma urmei.
1	10	50 dram[uri] tămăi.
—	10	2 dram[uri] ciuriciase (?).
2	20	10 belgiugi.
—	15	O vargă de ceară tare.
2	15	Părechi iminii lui Iordachi.
—	20	100 ținti ia scaune.
1	—	20 coți șărăt.
7	20	Un dram vanile.
3	—	Pol ocă icre.
1	20	20 sardele.
4	—	300 cărămizi.
2	20	Plute.
1	—	20 ocă var prost.
2	10	10 coți pânzi.
—	20	Șfară.
—	8	4 polonici.
1	—	Ceasornecarului.
—	12	O coșneță.
—	36	3 ocă beri.
1	15	Vișini.
—	15	Botăș.
1	30	Ocă orezi.
6	—	2 secali.
2	30	2 chiupuri.
1	20	O păreche bostanii.
2	10	O părechi papuci galbini.
18	—	Petra[ru]lui pentru sobă și vărut. . . . *
2	—	10 ocă var bun.
	28	50 cui[e].
11	10	Pecetluituri.
18	—	Jidov cebotar.
3	30	2 părechi bostanei.
—	20	Bumbac.
317	22	Adică trii sute șaptesprezeci lei doizăci și doi pa- rale s-au cheltuit și s-au și plătit, 826, iuțe 12. **)

*) Cuvînt ilizibil.

**) Arh. St. Iași, fond *Documente*, P. 255/53.

400 : la serina de la ...

1900

20 : la serina de ...

22 : ...

4 : 20 : ...

26 : ...

0 20 : ...

45 : la serina de ...

7 : ...

17 : 10 : ...

2 : 30 : ...

4 : ...

4 : ...

10 : 20 : ...

45 : ...

1 : 20 : ...

1 : ...

2 : ...

2 : 20 : ...

2 : ...

20 : ...

1 : 20 : ...

2 : 20 : ...

124 : 4 : ...

2000

100
101
102

205
03.15
00010

- 103
- 104
- 105
- 106
- 107
- 108
- 109
- 110
- 111
- 112
- 113
- 114
- 115
- 116
- 117
- 118
- 119
- 120
- 121
- 122
- 123
- 124
- 125
- 126
- 127
- 128
- 129
- 130
- 131
- 132
- 133
- 134
- 135
- 136
- 137
- 138
- 139
- 140
- 141
- 142
- 143
- 144
- 145
- 146
- 147
- 148
- 149
- 150
- 151
- 152
- 153
- 154
- 155
- 156
- 157
- 158
- 159
- 160
- 161
- 162
- 163
- 164
- 165
- 166
- 167
- 168
- 169
- 170
- 171
- 172
- 173
- 174
- 175
- 176
- 177
- 178
- 179
- 180
- 181
- 182
- 183
- 184
- 185
- 186
- 187
- 188
- 189
- 190
- 191
- 192
- 193
- 194
- 195
- 196
- 197
- 198
- 199
- 200

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

